

**COĞRAFYACILAR DERNEĞİ
ULUSLARARASI KONGRESİ
2016 - BALIKESİR**

BİLDİRİ BAŞLIĞI

**Türkiye’de 2013 ve 2014 Yıllarında Ölümcül
Hastalıkların CBS Teknikleri ile Analizi**

YAZARLAR

Muhammet BAHADIR

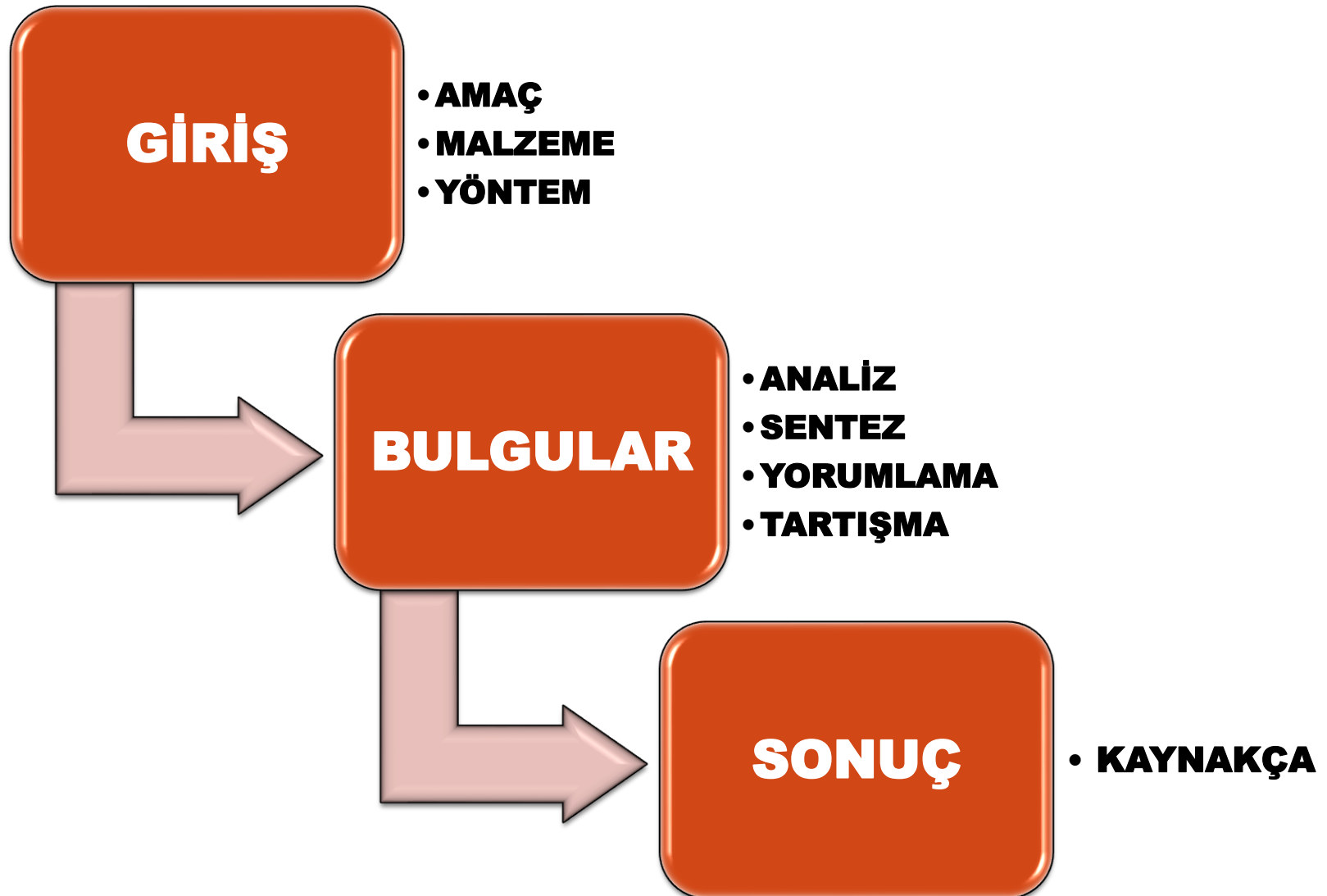
Cevdet YILMAZ

Ali UZUN

Halil İbrahim ZEYBEK

Muhammed Akif ÖZÇELEBİ

ÇALIŞMANIN AKIŞ ŞEMASI – SUNU PLANI

GİRİŞ

KAVRAMLAR

ÖLÜM

ÖLÜMCÜL HASTALIK

- Hastalık, bireyin o güne kadar getirdiği tüm hayat dengeleri için bir *tehdit* oluşturan, stres yaratan bir yaşam olayı, bir engellenmedir.
- Bu tehdit bireyin olağan yaşamını sadece birkaç günlük *bozma* anlamında etkilemekten, onu ölüm gibi, yaşamın en kaçınılmaz gerçeği ile yüz yüze getirebilen bir olaydır (Okyayüz, 1995).
- Ölüm bilimsel anlamda ortak olarak bir canlının hayati faaliyetlerinin kesin olarak sona ermesi şeklinde ifade edilirken, dini açıdan ise tanımları farklıdır (Url-1).
- Bu anlamda İmam-ı Gazali Hz. İfadesine göre “**Ölüm**”, ruhun bedene olan bağlılığının sona ermesidir (Url-2).

İlgili Kaynak: Okyayüz, Ü., 1995, Ölüm ve Ölümcül Hastalık, Kriz Dergisi, 3(1-2):185-189.

Url-1:<https://tr.wikipedia.org/wiki/ölüm>

Url-2:<http://www.siirlerlemenkibeler.com>

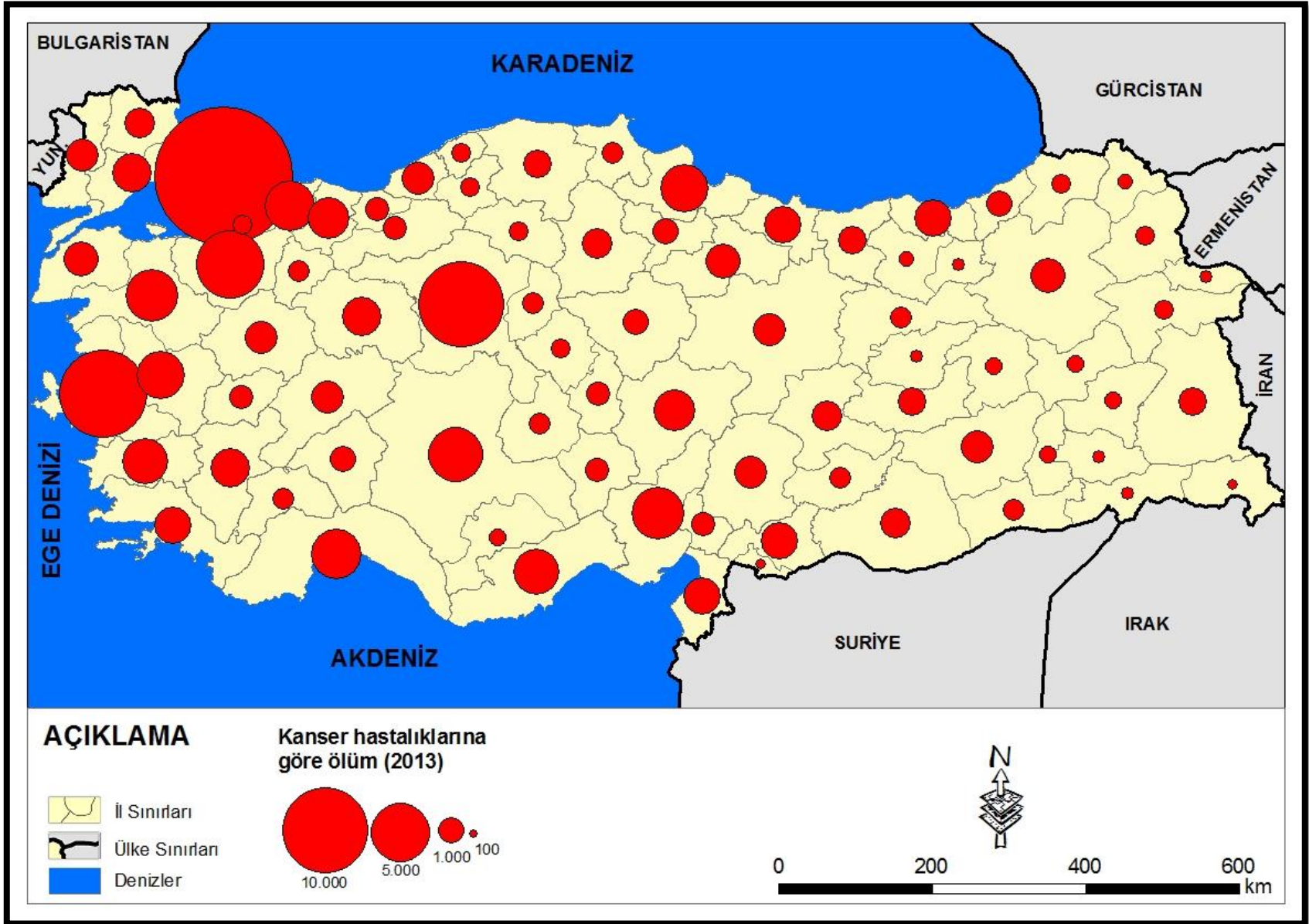
AMAÇ – MALZEME - YÖNTEM

- Bu çalışmada Türkiye’de 2013 ve 2014 yıllarında ölümcül hastalıkların dağılışı ve mekânsal analizleri incelenmiştir.
- Veriler TÜİK’ten elde edilmiştir.
- ArcGIS adlı CBS programı ile sayısal ortama aktarılarak mekânsal sorgulamaları gerçekleştirilmiştir.
- Veriler ikametgâha göre düzenlenmiş ve hastalar tedavi görüp vefat ettiği yerdeki istatistiklere katılmamıştır.
- Hastalıkların il nüfusları ile ilişkilerini ortaya koymak için korelasyon analizleri uygulanmıştır.
- Çalışmada jeoistatistik yöntemleri kullanılarak ölümcül hastalıkların ülkemizdeki dağılışı haritaları üretilmiştir.

ANALİZ – SENTEZ – YORUMLAMA – TARTIŞMA - 1

- ❑ Türkiye’de her iki dönem için nüfusun kalabalık olduğu illerde ölümcül hastalıklardan ölenlerin sayısı da yüksek olmuştur.
- ❑ Bu bağlamda toplam nüfus ile ölümcül hastalıklardan ölenlerin korelasyon değeri pozitif yönlü kuvvetli derecede (0,980) anlamlılık düzeyinde çıkmıştır (nüfus arttıkça ölümler de artmıştır).
- ❑ Ölümcül hastalıklardan ölenlerin sayısı il bazında incelendiğinde, 2013 yılında en fazla İstanbul’da (52.449), en az ise Hakkâri’de (482) olmuştur.
- ❑ 2014 yılında da bu durum değişmemiş en fazla yine İstanbul’da (53.854) en az ise Hakkâri’de (455) gerçekleşmiştir.

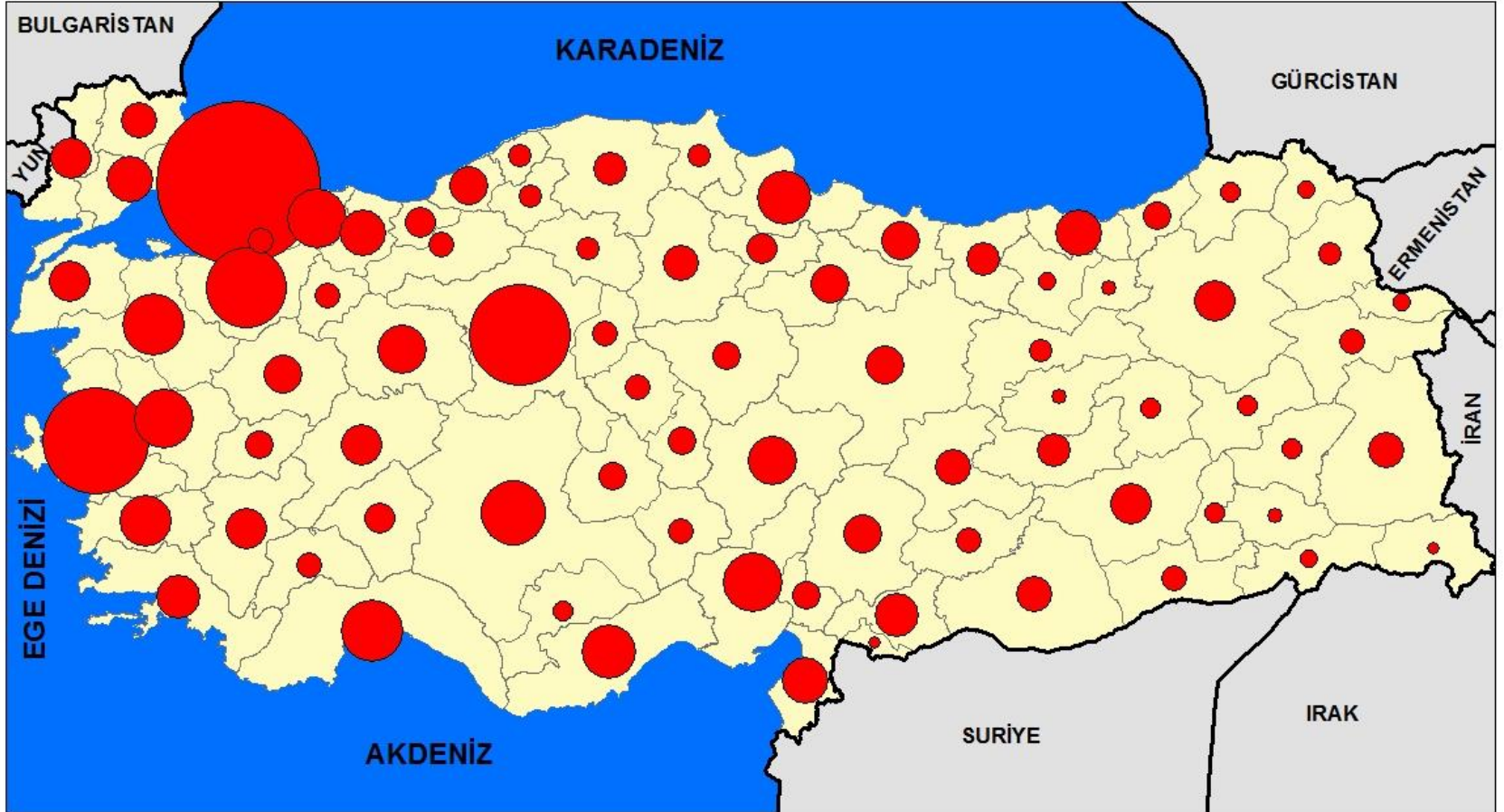
KANSER HASTALIĞI - 2013 YILI

KANSER HASTALIĞI - YORUM

- ✓ Kanser hastalığından ölenlerin dağılımı incelendiğinde 2013 yılı için 80 kişi ile Kilis'te en az, 13.336 kişi ile İstanbul'da en fazla olmuştur.
- ✓ Bir sonraki yılda ise 81 kişi ile Hakkâri'de en az ölüm olurken, 13.432 kişi ile İstanbul yine ilk sırada yer almıştır.
- ✓ Kanser hastalıkları bilinenin aksine Karadeniz Bölgesi'nde değil, hemen her bölgemizde görülmektedir.
- ✓ Çalışmada ayrıca dolaşım sistemi, solunum sistemi ve yaralanma ile zehirlenmeye bağlı ölümler de değerlendirilmiştir.
- ✓ Örneğin, solunum hastalıkları ise hava kirliliğinin yoğun olduğu yerlerde artmaktadır.

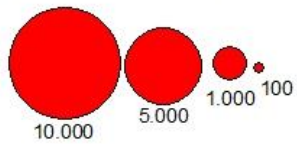
KANSER HASTALIĞI - 2014 YILI

AÇIKLAMA

- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

Kanser hastalıklarına göre ölüm (2014)

0 200 400 600 km

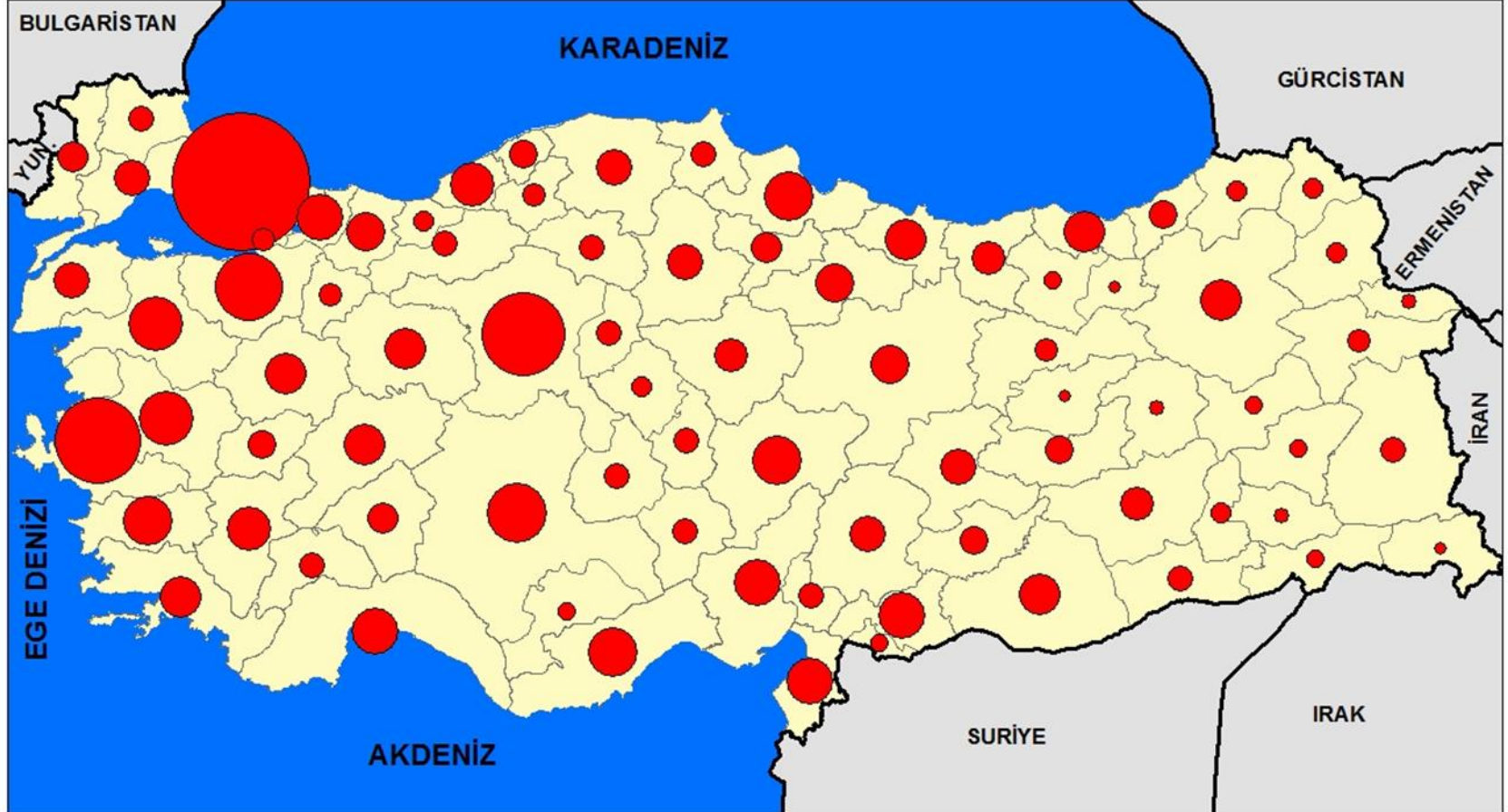

**KANSER
ÖLÜM MÜ?**

Fotoğraflar : Google Görsellerden Derlenmiştir.

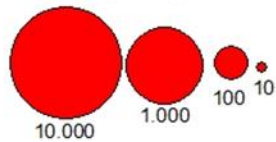
SOLUNUM HASTALIĞI - 2013 YILI

AÇIKLAMA

Solunum sistemi hastalıklarına
göre ölüm (2013)

- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

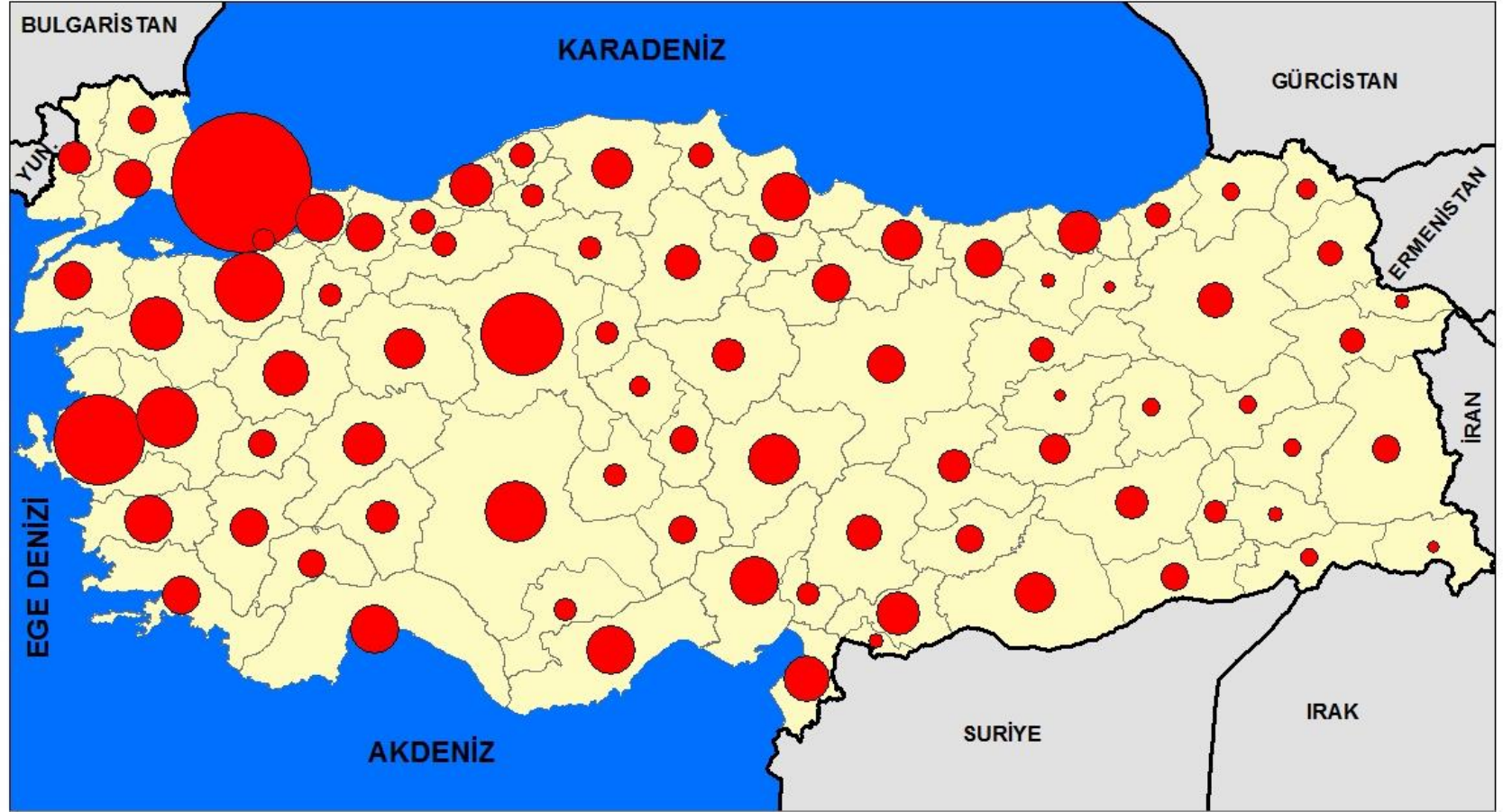

0 200 400 600 km

SOLUNUM HASTALIKLARI DEĞERLENDİME

- Solunum hastalığından ölenlerin sayısı da en fazla 2013 ve 2014 yıllarında İstanbul'da gerçekleşmiştir.
- Solunum hastalığından ölenlerin sayısı ülkemizde sanayileşmenin fazla olduğu ve hava kirliliğinin arttığı illerde çoğaldığı görülmektedir.
- Solunum hastalığından ölenlerin sayısı bölge bazında en az Doğu Anadolu bölgesinde gerçekleşmiştir. Bu durum her iki yılda da örtüşmektedir.
- Nüfusun yoğunlaştığı kıyı kesimlerde ölümlerin artması solunum hastalıklarından ölenler ile nüfus miktarı arasında da doğrudan ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır.

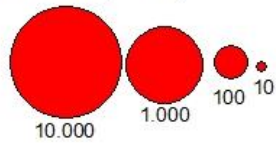
SOLUNUM HASTALIĞI - 2014 YILI

AÇIKLAMA

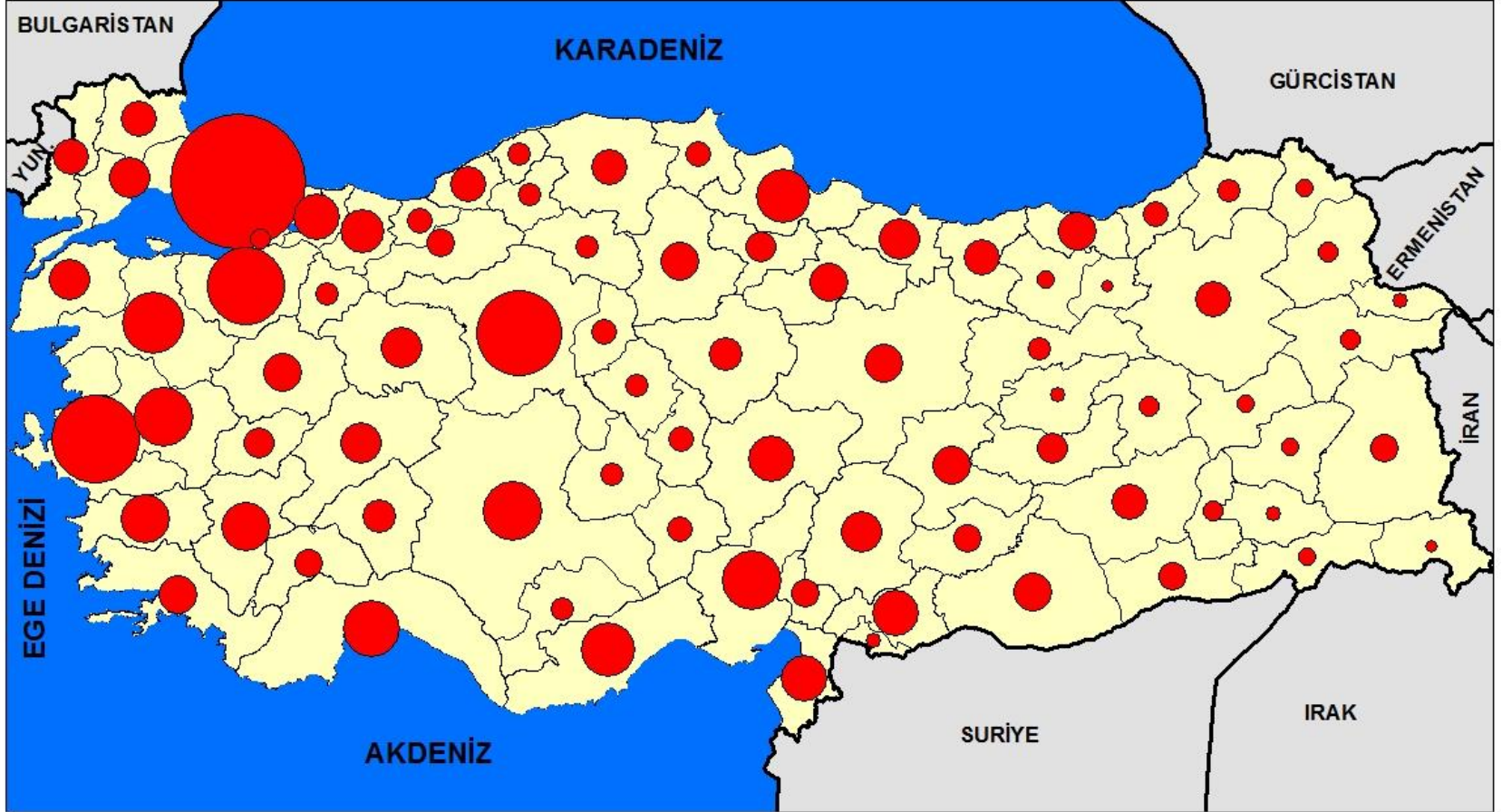
- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

Solunum sistemi hastalıklarına
göre ölüm (2014)

0 200 400 600 km

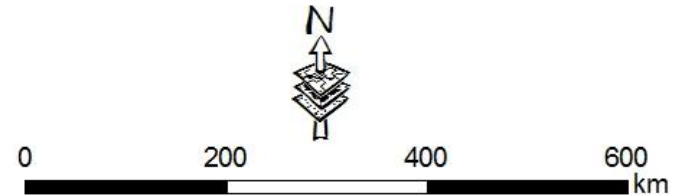
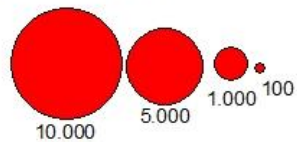
DOLAŞIM SİSTEMİ HASTALIĞI - 2013 YILI

AÇIKLAMA

Dolaşım sistemi hastalıklarına
göre ölüm (2013)

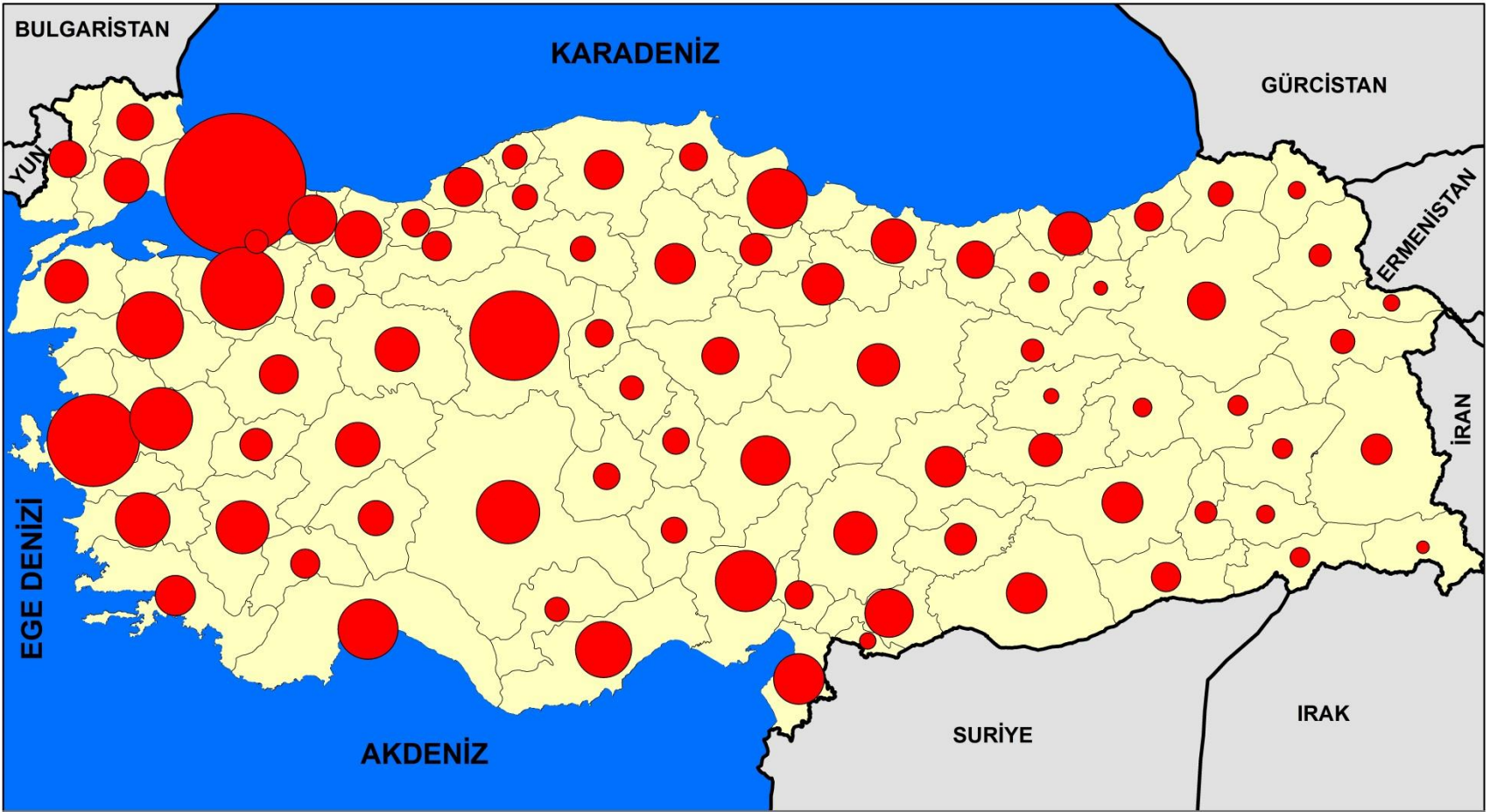
- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

DOLAŞIM SİSTEMİ HASTALIKLARI DEĞERLENDİRME

- ❖ Dolaşım sistemi hastalıklarından elde edilen sonuçlar da aynı solunum hastalıkları gibi Marmara ve Ege Bölgelerimizde yoğunlaşmıştır. Bu durum kuşkusuz yine nüfus miktarının fazlalığı ile ilişkilidir.
- ❖ Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde dolaşım sistemi hastalıklarının azaldığı, aynı durumu İç Anadolu'da izlemenin mümkün olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

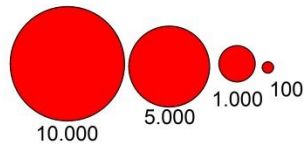
DOLAŞIM SİSTEMİ HASTALIĞI - 2014 YILI

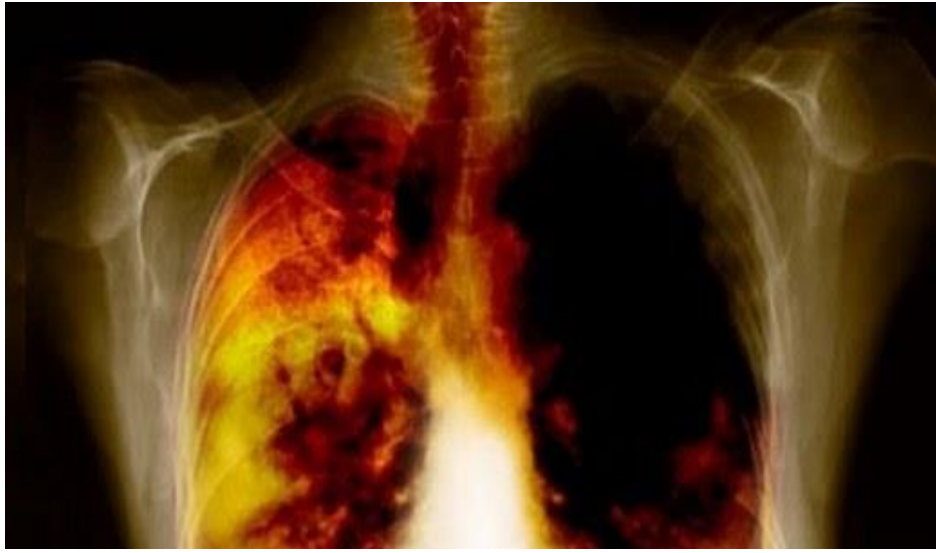
AÇIKLAMA

- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

Dolaşım sistemi hastalıklarına göre ölüm (2014)

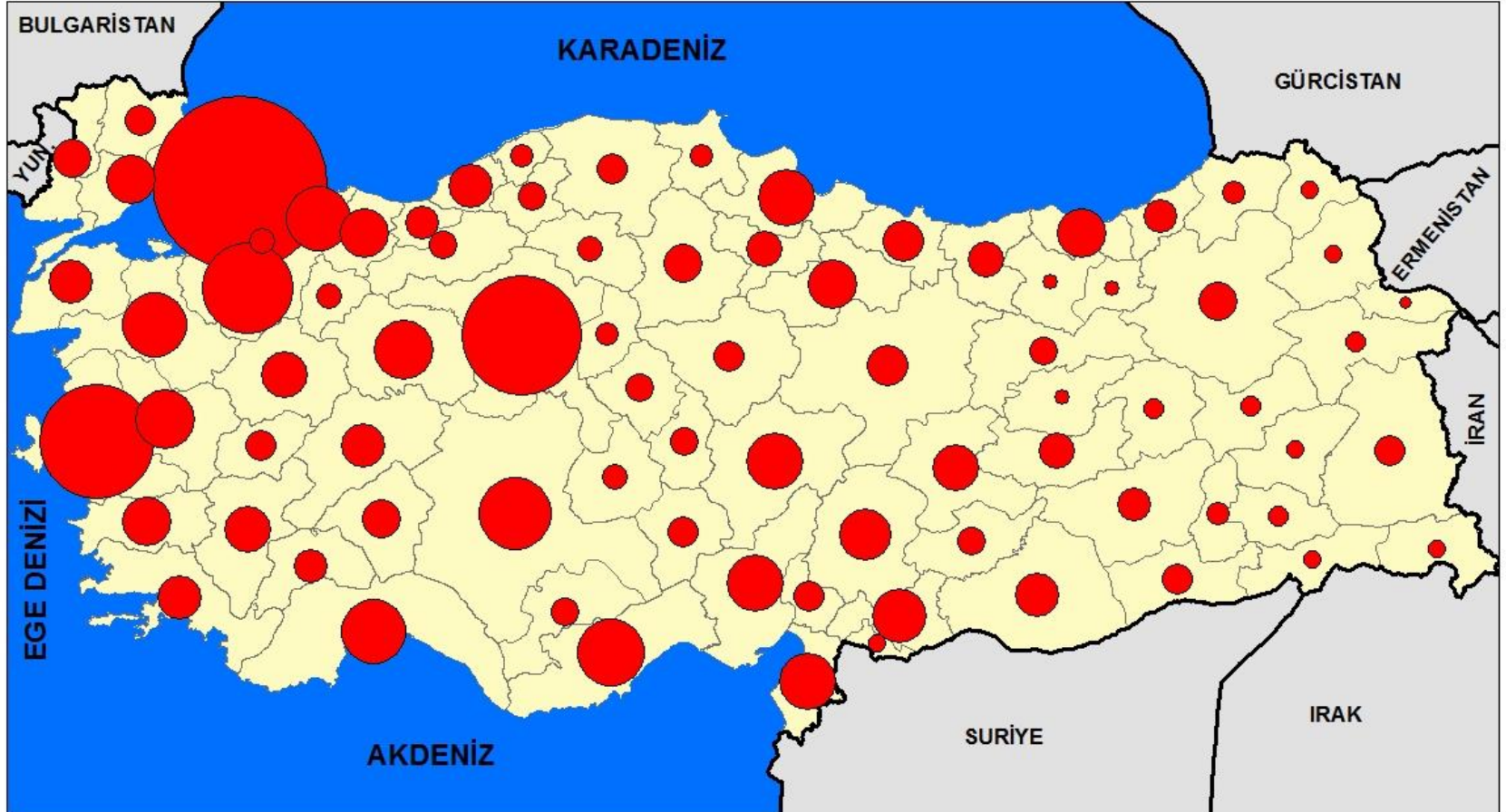

0 200 400 600 km

Fotoğraflar : Google Görsellerden Derlenmiştir.

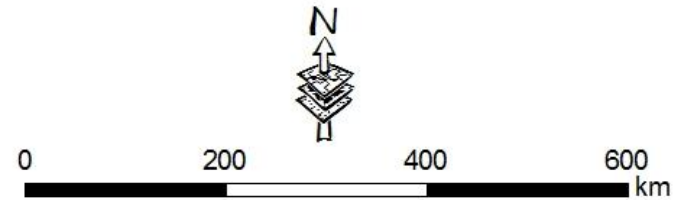
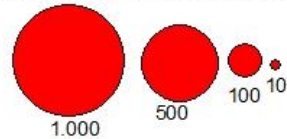
SİNİR SİSTEMİ HASTALIKLARI - 2013 YILI

AÇIKLAMA

- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

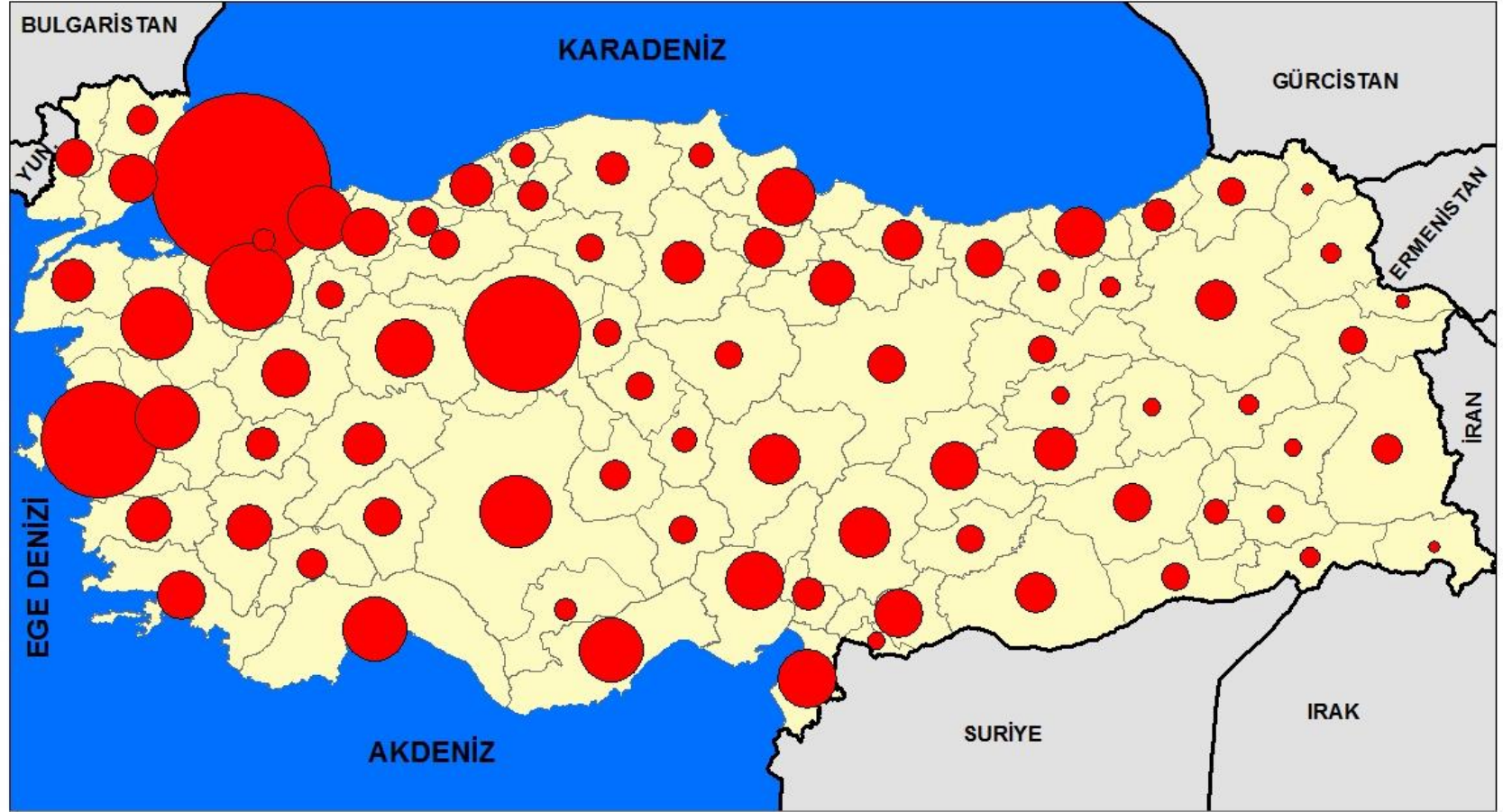
Sinir sistemi ve duyu organları
hastalıklarına göre ölüm (2013)

SİNİR SİSTEMİ HASTALIKLARI DEĞERLENDİRME

- ✓ Günümüzde gündelik yaşamın sıkıntıları ve zorlukları ile artan strese bağlı olarak sinir sistemi hastalıkları gün geçtikçe artmaktadır.
- ✓ Bu durum birçok faktörü bünyesinde barındıran ülkemizin fazla nüfuslu illerinde etkisini daha fazla göstermektedir.
- ✓ İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa gibi illerimizde bu hastalıklardan yaşamını yitiren vatandaşlarımız ön plana çıkmaktadır.

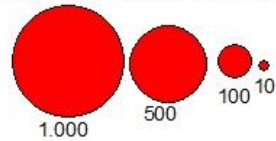
SİNİR SİSTEMİ HASTALIKLARI - 2014 YILI

AÇIKLAMA

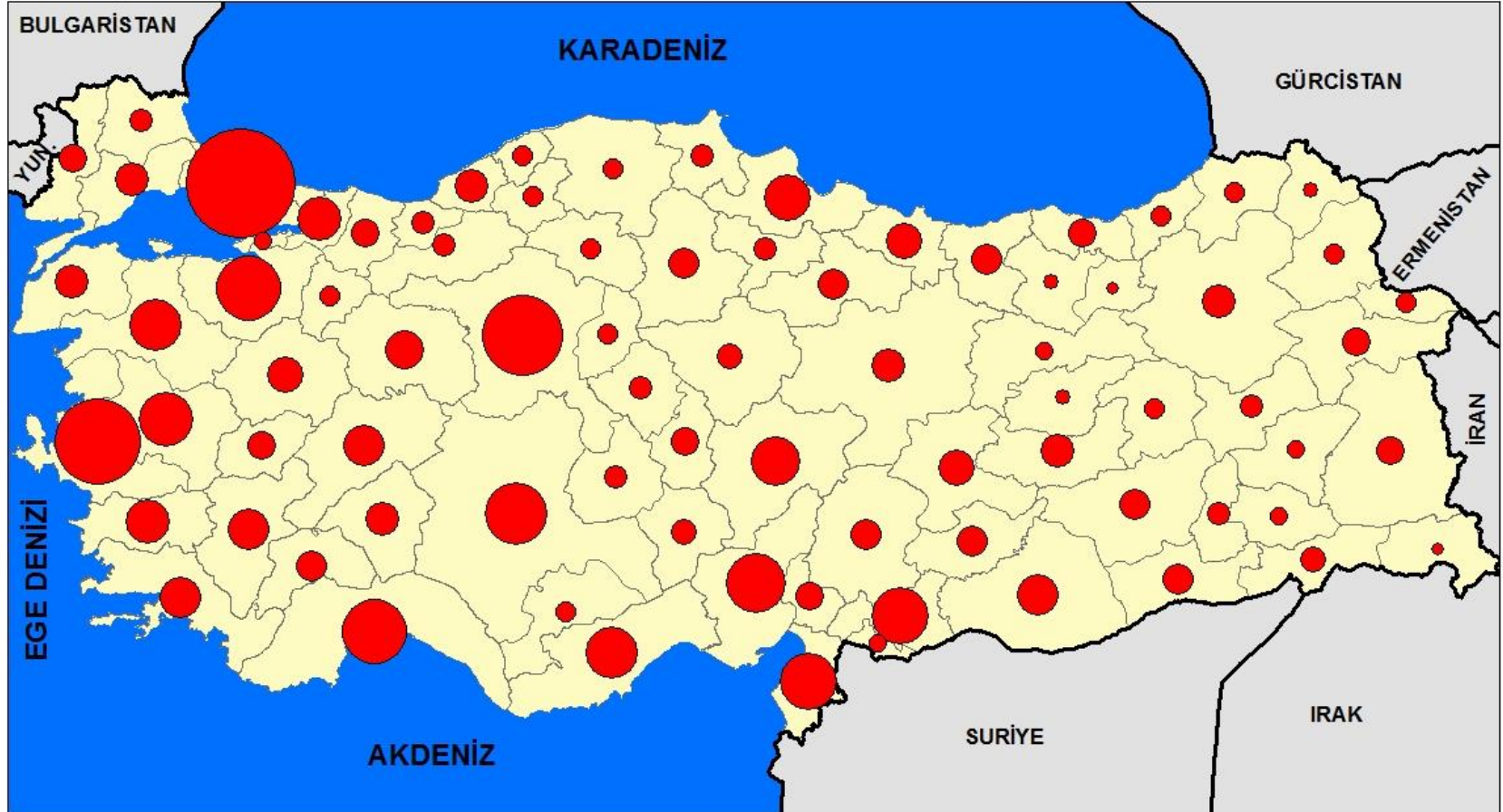
- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

Sinir sistemi ve duyu organları hastalıklarına göre ölüm (2014)

0 200 400 600 km

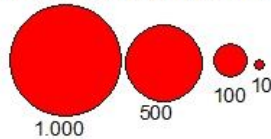
DIŞSAL YARALANMA ve ZEHİRLENME- 2013 YILI

AÇIKLAMA

- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

Dışsal yaralanma ve zehirlenmelere göre ölüm (2013)

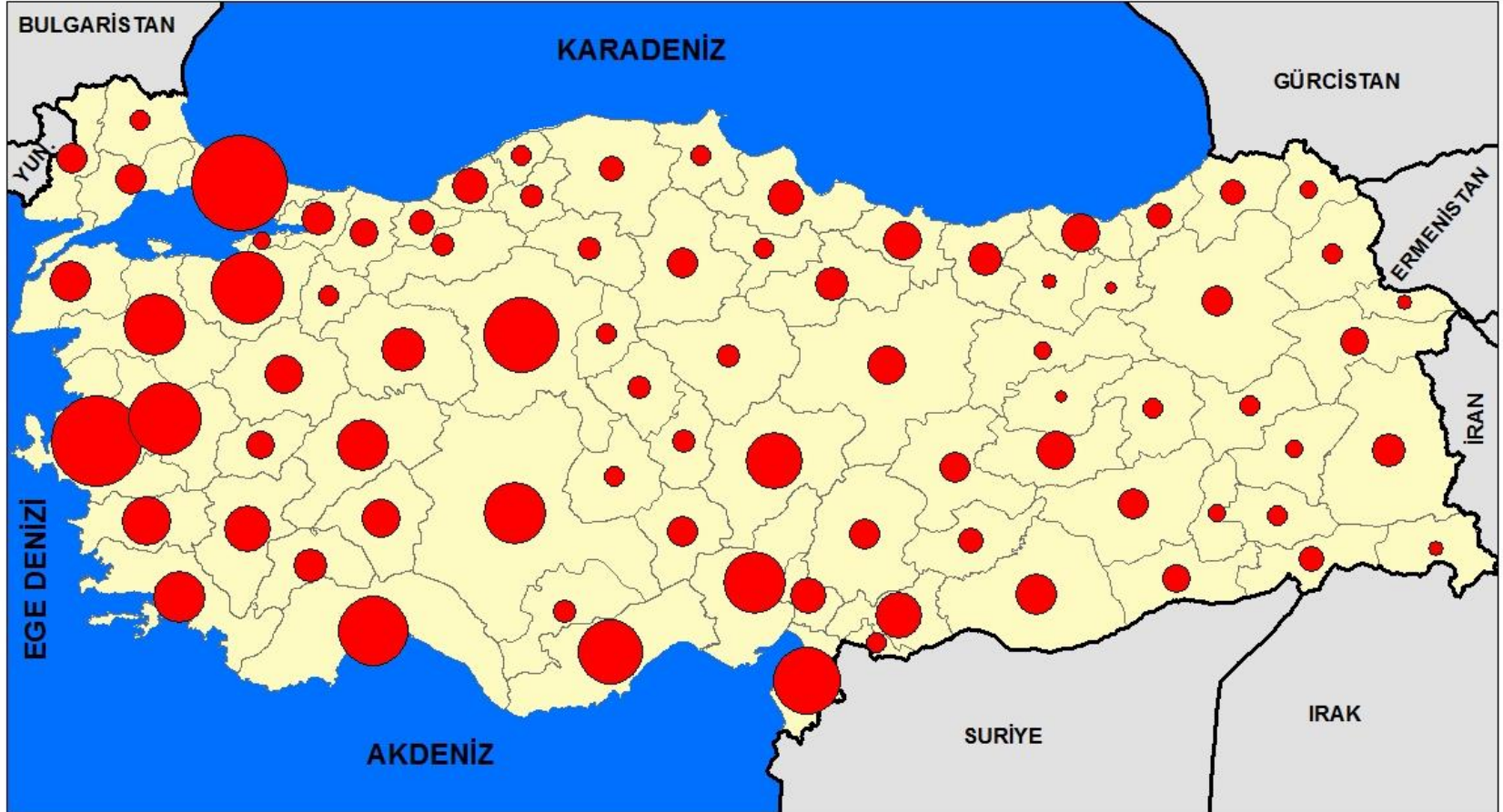

0 200 400 600 km

DIŞSAL YARALANMA VE ZEHİRLENME ÖLÜMLERİ DEĞERLENDİRME

- Son yıllarda haber bültenlerinde sıkça duyduğumuz işçi ve işçi sağlığı konusunda alınan tüm önlemlere rağmen yaralanmalar ve zehirlenmeler bağılı ölüm sayılarının bir hayli yüksek olduğu hazırladığımız haritalar da dikkat çekmektedir.
- Çalışan nüfusun fazlalığı ve nüfus miktarı ile doğru olan yaralanmalı ve zehirlenmeye bağılı ölümler de ülkemizin batısında yüksek, doğusunda ise düşüktür.

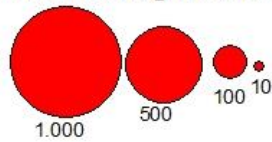
DIŞSAL YARALANMA ve ZEHİRLENME- 2014 YILI

AÇIKLAMA

Dışsal yaralanma ve zehirlenmelere göre ölüm (2014)

- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

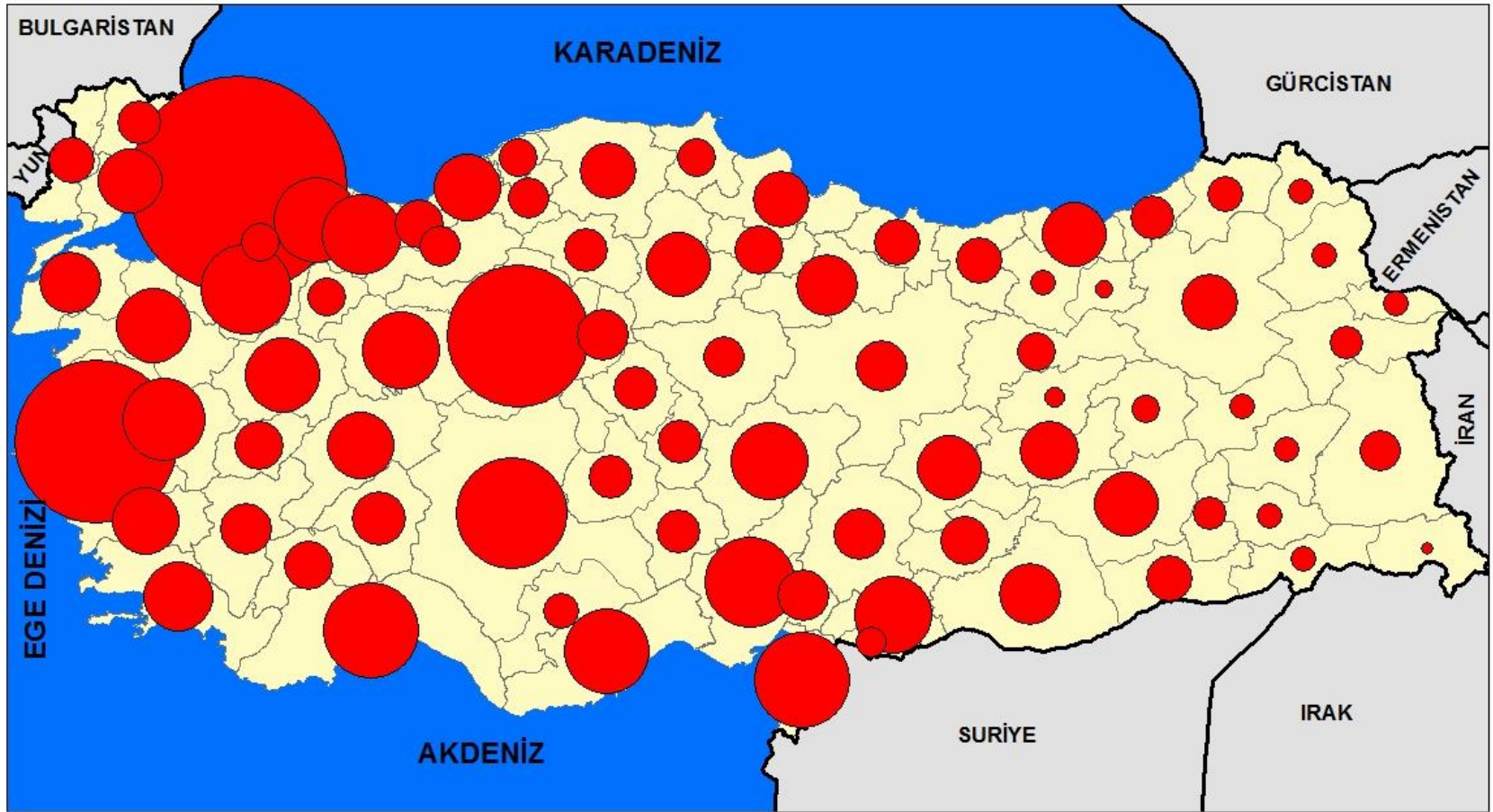

KAZA GELİYORUM DEMEZ!!!

Fotoğraflar : Google Görsellerden Derlenmiştir.

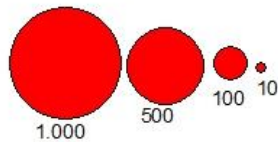
BESLENME BOZUKLARI HASTALIĞI - 2013 – 2014

AÇIKLAMA

Endokrin, beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklara göre ölüm (2014)

- İl Sınırları
- Ülke Sınırları
- Denizler

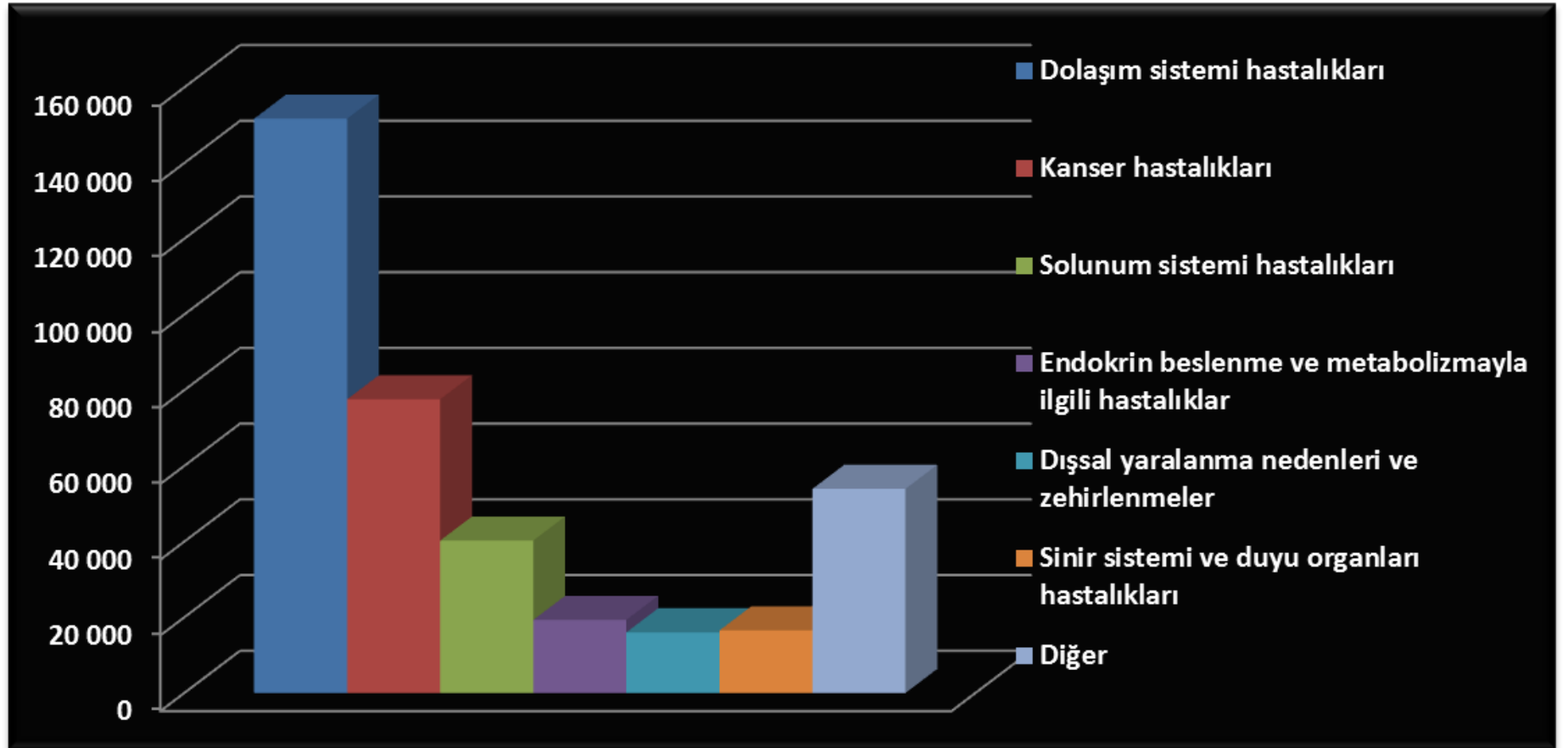

0 200 400 600 km

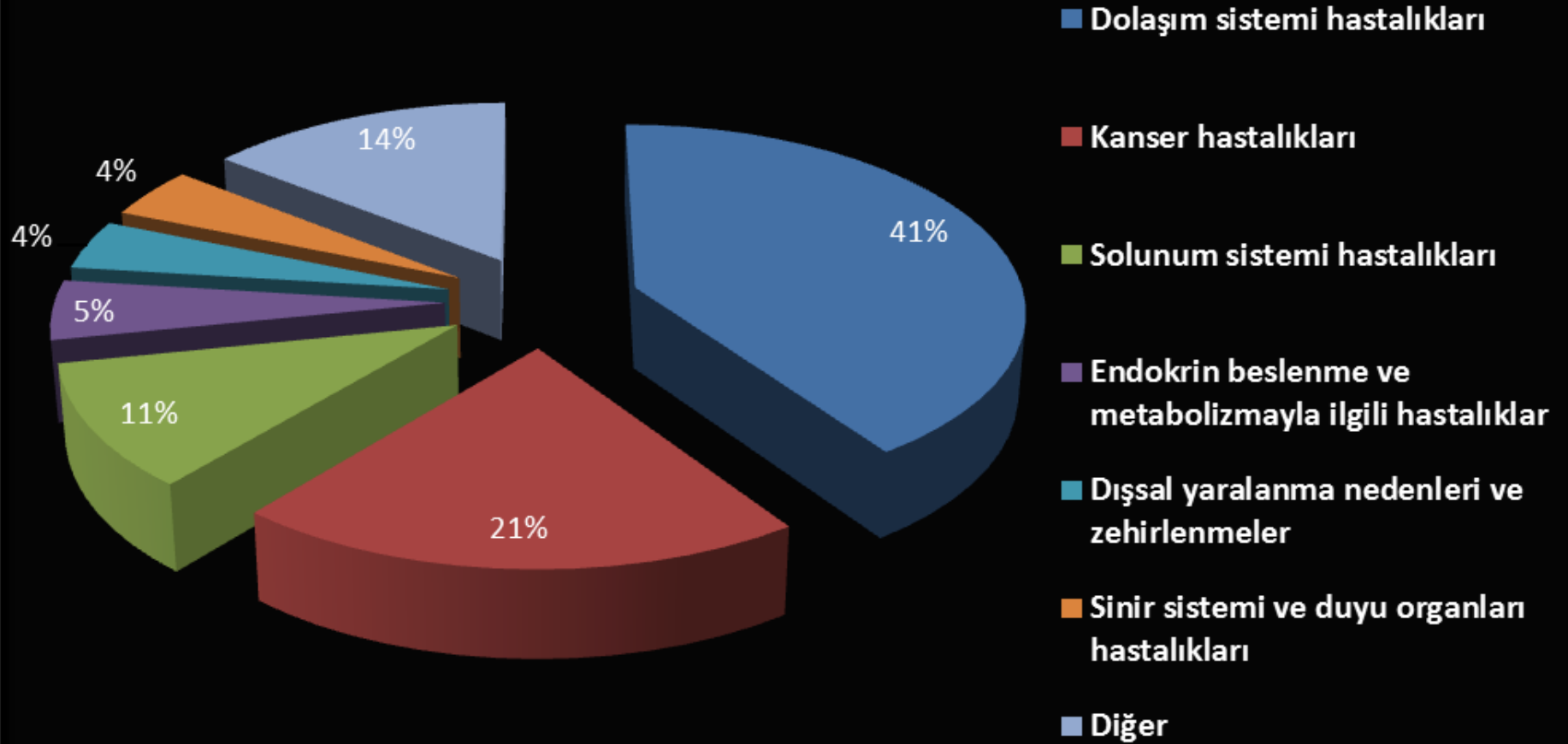
TARTIşMA VE SONUÇ

- Yapılan alışma sonucunda elde edebildiğimiz 2013 ve 2014 yıllarına ait ülkemizde ölümcül hastalıklarda kaybettiğimiz vatandaşlarımızın dağılımı haritalamaya çalıştık.
- Çalışmada nüfus miktarı ile ölüm miktarlarının paralellik gösterdiği, pozitif yönlü kuvvetli anlamlı ilişki düzeyinde istatiksel korelasyona sahip oldukları tespit edilmiştir.
- Ülkemizde gün geçtikçe iyileşen sağlık şartları, güvenlik önlemlerine rağmen ölüm miktarlarında azalmanın aksine artma sözkonusudur.
- Ölüm miktarlarındaki artmanın temel nedeni artan nüfustur.
- İncelenen tüm hastalıklar dikkate alındı en yüksek ölüm miktarı iki yılın ortalamasına göre dolaşım sistemi hastalıklarında olmuştur.
- Dolaşım sistemi hastalıklarını kanser ve solunum sistemi hastalıkları izlemiştir.

ÖLÜMCÜL HASTALIKLARIN MİKTALARI

ÖLÜMCÜL HASTALIKLARIN ORANLARI

KAYNAKLAR

Okyayüz, Ü., 1995, Ölüm ve Ölümcül Hastalık, Kriz Dergisi, 3(1-2):185-189.

Url-1:<https://tr.wikipedia.org/wiki/ölüm>

Url-2:<http://www.siirlerlemenkibeler.com>

TUİK 2013 ve 2014 Türkiye ölümcül hastalık verileri

Türkiye sayısal iller katmanı-İşlem Firması Sayısal Verileri

KATKI BELİRTME VE TEŞEKKÜR

Bu çalışmada verilerin temin edilmesinde kolaylık sağlayan Samsun TÜİK çalışanlarına, haritaların hazırlanmasındaki gayretlerinden dolayı Arş. Grv. Muhammed Akif ÖZÇELEBİ'ye teşekkür ederiz.

İLGİNİZ
İÇİN
TEŞEKKÜR EDER,
TÜM KATILIMCILARA
SEVDİKLERİ İLE BİRLİKTE
SAĞLIK DOLU GÜNLER DİLERİZ.